

MTA Law Working Papers 2025/7

Küklopsz-kockázat: a Kúria első két Pride-dal kapcsolatos döntése

Orbán Endre

ISSN 2064-4515

<http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

*Társadalomtudományi Kutatóközpont – MTA Kiválósági Kutatóhely
HUN-REN Centre for Social Sciences – MTA Centre of Excellence*

Küklopsz-kockázat: a Kúria első két Pride-dal kapcsolatos döntése

A közismert mitológiai óriásnak, Küklopsznak, egyetlen szeme van. A *risk studies* szakirodalomban ezért a Küklopsz-kockázat kifejezés az olyan veszélyt jelöli, amikor valaki azért nem vesz észre vagy nem kezel megfelelően egy helyzetet, mert túlzottan egyetlen dologra fókuszál, miközben más, legalább ilyen fontos dolgokat figyelmen kívül hagy.¹ E látásmód veszélyét tükröző attitűdöt képviselik a Kúriának a különféle szexuális kisebbségekkel kapcsolatban bejelentett gyűlésekkel eddig elfogadott döntései is, különösen a Kúria 2025. május 31-i határozata. Az alábbi írás ezért elsősorban ezt a kúriai döntést elemzi,² amelyhez képest néhány ponton utalni fog a második kúriai határozat³ eltérő, gyülekezéspártibb hangvételére is. A két döntést egyébként teljesen más összetételű tanács hozta, az első ügy előadó bírāja Remes Gábor, míg a másodiké Kiss Árpád Lajos volt.

1. Kontextus

Az Alaptörvény és a gyülekezési törvény (Gytv.) módosítását követően⁴ civil szervezetek gyülekezést jelentettek be szexuális kisebbségeket érintő jogegyenlőségi kérdések demonstrálása céljából 2025. május 17-re. A rendőrség a gyülekezést tudomásul vette, így a bejelentők kis létszámú, szírványos zászlós felvonulást tartottak Budapesten.⁵

Ezt követően 2025. június 1-jére újabb bejelentéssel éltek a civil szervezetek, akik immár 2000 főre tették a várható létszámot. A hasonló célból megszervezni szándékozott, szintén felvonulós gyülekezést a rendőrség ez alakommal megtiltotta.⁶ A rendezvény szervezői a Kúriához fordultak: a bíróság a tiltó határozatot megsemmisítette, de a rendőrséget egyúttal új eljárásra kötelezte. Ez volt a Kúria első Pride-ot érintő határozata, amely a jelen írásnak is elsődleges tárgya, és amelyet követően a rendőrség végül mégis tudomásul vette a rendezvényt.

Mivel az előbbi rendezvény tudomásulvételére a rendezvény napján, pár órával a demonstrációt megelőzően került sor, a szervezők módosítani kívánták a bejelentésük időbeli paraméterét. Arra hivatkoztak, hogy a demonstrációt nem tudják pár óra alatt megszervezni, ezért bejelentették a rendőrségnek, hogy azt június 28-ra teszik át. A rendőrség az időpont áttételét nem fogadta el: az időpont módosítását új rendezvény bejelentéseként értékelte, majd azt új bejelentésként elbírálván – az egyszer már tudomásul vett gyülekezés vonatkozásában – tiltó

¹ Andreas Klinke – Ortwin Renn: „A New Approach to Risk Evaluation and Management: Risk-Based, Precaution-Based and Discourse-Based Strategies” Risk Analysis 2002/6. 1081.

² <https://kuria-birosag.hu/hu/gyulhat/kgykvi3905720258-szamu-hatarozat>

³ <https://kuria-birosag.hu/hu/gyulhat/kgykiv3906120257-szamu-hatarozat>

⁴ Orbán Endre: A jogalkalmazók mozgástere (és alkotmányos felelőssége) a Gytv. módosítását követően. MTA Law Working Papers 2025/4.

⁵ Szírványszínű zászlóval vonultak az Andrássy úton, a rendőrség nem lépett közbe. <https://telex.hu/belfold/2025/05/17/transparency-international-homofobia-pride-zaszlo-rendorseg-demonstracio-andrassy-ut>

⁶ <https://www.police.hu/sites/default/files/2025.06.01.Budapest%2C%20V.%2C%20Sz%C3%A9chenyi%20t%C3%A9r-XIV.%2C%20V%C3%A1rosliget%20vonul%C3%A1s%20tilt%C3%B3%20hat%C3%A1rozat.pdf>

határozatot hozott.⁷ Ezt ismét a Kúria elé vitték a civil szervezetek, ahol a bíróság ismét megsemmisítette a tiltó határozatot és a rendőrséget új eljárásra kötelezte.

A Kúria második döntését követően a rendőrség harmadszor is megtiltotta a bejelentett gyülekezést,⁸ amely pár napon belül újabb kúriai döntést eredményezhet, ha a bejelentők ismét bírósághoz fordulnak. Itt tartunk most, 2025. június 15-én.

2. A Kúria első döntése

A Kúria tudatában volt annak, hogy első döntésében első alkalommal kellett alkalmaznia az Alaptörvény tizenötödik módosítását követően a XVI. cikk új szövegét, valamint a Gytv. 13/A. §-át és a Gytv. 6/A. §-át, ezért az indokolásban megfogalmazott alapállása szerint „kiemelt alapossággal kellett vizsgálnia” az új jogszabályi környezetet. E szándék ellenére az elfogadott határozat azonban több ponton is küklopszi lett, ezért az alábbiakban először a döntés indokolásának főbb problémás elemeit tekintem át, majd kitérek a határozat erősségére, valamint arra, hogy a második kúriai határozat – olvasatom szerint – hogyan igyekezett finomítani az első határozat állításait.

2.1. A rendőrség új eljárásra utasítása

A Kúria sajátosan közelítette meg az eljárás végén alkalmazandó jogkövetkezményeket: nem egyszerűen megsemmisítette a rendőrség tiltó határozatát, hanem új eljárás lefolytatására kötelezte a rendőrséget a Gytv. szigorúan textualista olvasata alapján. E döntését azzal indokolta a testület, hogy a rendőrség olyannyira nem tisztázta a tényállást a határozatában, hogy „nincs abban a helyzetben a bíróság, hogy az ügy érdemét érintően állást foglaljon.” Márpedig a Kúria szerint a „határozatnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy vele szemben a felperes megfogalmazhassa kereseti kérelmeit.”⁹

Csak hogy a konkrét esetben a kúriai döntésből az derül ki, hogy a felperesek valójában meg tudták fogalmazni a rendőrségi tiltó határozattal szembeni érveiket, és a rendőrségi tiltó határozat a bejelentett gyülekezés részleteit is tartalmazta. A határozat indokolása alapján úgy tűnik, a Kúria igenis látta, hogy a rendőrség döntése jogszerűtlen volt. A Kúriának ezt kellett volna megállapítania, helyette azonban a döntés jelentős része a rendőrség kiokosításával foglalkozik arra való tekintettel, hogy mit kell tartalmaznia a tiltó határozat indokolásának annak érdekében, hogy a tiltást hatályában fenn lehessen tartani. Az elfogadott határozat tónusa tehát elsősorban a tiltásra van kielezve: a Kúria formai alapon megsemmisítette ugyan a rendőrség döntését, de mégis tartalmi alapon elemezte, hogy az új eljárásban a rendőrségnek mit kellene előadnia a határozat indokolásában az új tiltó ok alkalmazása érdekében. Ezt a tiltásra koncentráló olvasatot egy nappal később a Kúria egy közleménnyel is aláhúzta miután egyes sajtótermékek úgy számoltak be a Kúria megsemmisítést tartalmazó döntéséről, miszerint a Kúria „a Pride mellett döntött”. A Kúria közleményt adott ki, amelyben ettől elhatárolódott,

7

<https://www.police.hu/sites/default/files/2025.06.28.%20Budapest%2C%20Sz%C3%A9chenyi%20t%C3%A9r%20tilt%C3%B3hat%C3%A1rozat.pdf>

⁸ <https://www.police.hu/sites/default/files/Tilt%C3%B3hat%C3%A1rozat%202025.06.28..pdf>

⁹ Indokolás [41].

és lényegében felnagyította a jogkövetkezmény alkalmazása körüli kételyemet: a közlemény ugyanis amellett, hogy leszögezi, a gyülekezés rendőrség általi „megtiltása, mint jogkövetkezmény alkalmazása *alaptalan volt*” (kiemelés tőlem: OE), ebből azonban mégis arra következtet, hogy „annak törvényességéről érdemben nem lehetett dönteni”.¹⁰

2.2. *Annak elfogadása, hogy a Pride-ot tiltják az új jogszabályok*

Mind a rendőrség, mind pedig a szemléletmódját átvevő Kúria abból indul ki, hogy a Pride *ab ovo* megtiltható az új szabályok alapján. Csakhogy ez egyáltalán nem egyértelmű: sem az Alaptörvény, sem a módosításának indokolása, sem a Gytv. új szabálya, sem pedig annak indokolása nem említi a Pride-ot.

A Kúria nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a Pride-ot már huszonkilenc alkalommal jogszerűen megtartották az országban. E gyűléseket követően tudomásom szerint nem a gyermekeknek okozott jogsérelmekről szóltak a híradások és ilyesmire a rendőrség sem hivatkozik határozataiban, ezért a határozatok indokolásaiból nem érthető meg a Pride negatív keretezése. Mi több, a rendőrségnek a korábbi évek során is vizsgálnia kellett a Gytv. 13. § (1) és (4) bekezdése alapján „mások jogainak sérelmét”, tehát a gyermekek jogainak esetleges sérelmét is, a Gytv. 11. § (5) bekezdése alapján pedig rendelkezni is kellett volna, már a korábbi években is, mások – köztük a gyermekek – jogainak védelme érdekében szükséges feltételekről.

Ehhez képest a Kúria a XVI. cikk (1) bekezdésében foglalt új mondatra mindent eldöntő érvként hivatkozik, és álláspontom szerint tévesen kiterjesztően értelmezi azt. Az új alaptörvényi rendelkezésre („Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz”) a Kúria úgy tekint, hogy általa az alkotmányozó a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez való jogát minden más alapjog és mindenki más alapjogai fölé emelte. Úgy vélem, hogy ez a jogértelmezés nagyon problémás: egyrészt nyelvtani értelemben a XVI. cikkben foglalt mondatok alanyai miatt a hierarchia csak a gyermekek jogai között tételezhető, másrészt pedig kétséges számomra, hogy egy ilyen jelentős dogmatikai megoldást (a gyermek egyetlen jogosultsága *versus* mindenki más minden jogosultsága) alkotmánymódosítással és különösebb szakmai vita nélkül be lehet-e vezetni. Márpedig, ha elfogadnánk azt, hogy a XVI. cikkben keresztül az alapjogok közt új hierarchia (és ezzel az Alaptörvénynek tulajdonképpen új identitása) jött létre, akkor ez alapján valójában bármi betiltható az országban. Sértheti-e például egy motoros felvonulás a gyermekek jogát, mert hangos a demonstráció és ijesztő a fekete ruha? A gyülekezésen túllépve, sértheti-e a gyermekek testi-lelki fejlődését egy meztelen képeket tartalmazó hírportál? Sértheti-e a gyermekek fejlődését a környezetet bizonyos mértékig elkerülhetetlenül szennyező hőerőmű? Ha valóban hierarchia van a gyermekek egyetlen joga és mindenki más mindenféle más jogosultsága közt, akkor a Kúria jogértelmezése – amely szerint ráadásul mérlegelés nélküli következményekkel járó hierarchia van az alapjogok között – kvázi bármi megtiltható, betiltható.

2.3. *Jogelméleti alapok és az alapjogok védelmi köre*

¹⁰ A Kúria közleménye, <https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/kuria-kozlemenye-11>

A Kúria indokolásának jogelméleti alapját két alkotmányjogi bekezdés tartalmazza.¹¹ Ennek lényege akként összegezhető, hogy mind az alapjogok forrása, mind pedig az uniós jog és a nemzetközi jog hazai érvényesülésének az alapja az Alaptörvény. Ez az írás nem teszi lehetővé, hogy a témában megjelent könyvtáryi irodalmat bemutassa, röviden csak arra utalnék, mennyire összetett ez a kérdés. A testület e téren a 2/2019. (III. 5.) AB határozatra hivatkozott, ugyanakkor szelektíven: ez a határozat a fenti tételek mellett azt is tartalmazza, hogy a hazai alkotmányt is többször hozzá kellett igazítani az uniós és nemzetközi jogi elvárásokhoz, és az alkotmányt a nemzetközi joggal összhangban és az uniós jog fényében kell értelmezni.¹² Nem egyirányú tehát az utca: nem annyi és nem csak az szüremkedhet be az uniós és nemzetközi jogból, amennyit az Alaptörvény – vagy annak későbbi módosítása – megenged, hanem az Alaptörvénnyel szemben is vannak igazodási elvárások.

A Kúria indoklása azonban arra jut, hogy mivel az Alaptörvény mindenek felett áll, ezért a XVI. cikk (1) bekezdésbe illesztett mondat problémamentesen létrehozhatott egy *lex specialis* az Alaptörvény egészéhez képest. Valójában azonban az Alaptörvény ilyen módon nem mentesítheti Magyarországot az Emberi Jogok Európai Egyezményéből (EJEE) hazánkra háramló kötelezettségek tekintetében. Ahogy a gondnokság alatt álló személyek választójogi korlátozása sem volt *lex specialisként* felmenthető az EJEB előtt,¹³ úgy a kúriai döntés egyik meritumaként kiemelt mondat, miszerint – „az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésével szemben álló bármely törekvés, így a békés gyülekezési szándék is kívül esik az Alaptörvény védelmi körén”¹⁴ – is egyezményesértő értelmezés. Nem tűnik ugyanis megalapozottnak az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) gyülekezési jogi gyakorlata alapján az, hogy alkotmánymódosítás következtében a békés gyülekezéshez való jogból bármely békés gyülekezés is kirekeszthető lenne.¹⁵

Mi több, a védelmi körből való kizárás nagyon súlyos esetkör és nagyon erős indokokkal kellene alátámasztani. Ismert ugyan ez a dogmatikai megoldás a nemzetközi joggyakorlatból, de ennek alkalmazása az alkotmányos demokrácia fundamentumainak védelme érdekében történik: így például az EJEB szerint nem lehet az EJEE-ben foglalt jogokra hivatkozni a benne foglalt alapjogok felforgatása céljából.¹⁶ Ezek a jogesetek az erőszakra uszítás, a holokauszttagadás vagy a faji megkülönböztetés szítása körében forognak, amely esetkörök súlyosságához képest nagyon-nagyon messze áll, mondhatni alátámaszthatatlan dogmatikai megoldásnak tűnik a Pride kizárása a békés gyülekezés védelmi köréből.

Mindazonáltal a Kúria nem csak az EJEB gyakorlata alapján nem juthatott volna ilyen következtetésre, hanem az alkotmány értelmezése felől megközelítve sem meggyőző az indokolása. A Kúria egyetlen hivatkozása e téren a 3418/2024. (XI. 28) AB határozat indokolásának [25] pontja, amely a következőképpen szól: „Figyelmet érdemel az is, hogy az Alaptörvény negyedik módosítása – amely nyomán az Alaptörvény IX. cikk új (4) bekezdése –

¹¹ Indokolás [27] és [28].

¹² Ld. Indokolás [28], [30]–[32], Rendelkező Rész 2. pont.

¹³ Kiss Alajos kontra Magyarország, 38832/06, 2010. május 20.

¹⁴ A döntés elvi tartalma, 1. pont, Indokolás [47].

¹⁵ Dudás Dóra Virág: Emberi jogi kézikönyv az EJEB gyakorlata alapján. Wolters Kluwer, Budapest, 2021. 282.

¹⁶ Lawless kontra Írország, 332/57, 1961. július 1.; Jersild kontra Dánia, 15890/89, 1994. szeptember 23.; Sürek kontra Törökország, 24735/94, 1999. július 8.; Kühnen kontra Németország, 12194/86, 1988. május 12.; D.I. kontra Németország, 26551/95, 1996. június 26.

definiálta azt a határt, amely kívül esik a véleménynyilvánítás szabadságának védelmi körén, ez pedig mások emberi méltósága.”

Úgy vélem, hogy ezt az analógiát csak két esetben lehetett volna felhívni. Egyrészt akkor, ha a Kúria a fenti idézetben megjelölt emberi méltósághoz való jogot a gyülekezési jog korlátjának is tételezi, mondván, hogy a gyülekezési jog is kommunikációs alapjog, így a gyülekezések esetére is kiterjeszthető a véleménysszabadságnál olvasható korlát. Másrészt, rendszertani értelmezés nyomán merülhetne fel az analógia abban az esetben, ha az alkotmányozó a VIII. cikk (1) bekezdése alá tette volna be kivételszabályt. Ugyanakkor még ebben az esetben is nehézkes a párhuzam, hiszen a IX. cikk (4) bekezdése valójában a korábbi alkotmánybíróági gyakorlatot kodifikálta. Olyan gyakorlatot ugyanakkor sem itthon, sem a mintaként számításba vehető nyugati államokban nem ismerünk, ahol a gyermekjogok tekintetében korlátozó szabályt vezettek volna be a gyülekezési jog tekintetében.

2.4. Nincs mérlegelés a tiltást illetően

A Kúria szerint a Gytv.-ben rögzített új tiltó ok az alaptörvényi háttérre tekintettel olyannyira erős, hogy nincs arányossági vizsgálat, a jogkövetkezményt automatikusan kell alkalmazni: „Ebben az esetben a jogkövetkezmény alkalmazása – a gyűlés megtartásának megtiltása – nem mérlegelhető, mert az Alaptörvény kizárja a versengő alapjogok összemérését.”¹⁷

E megállapítás szintén problémás, mert a gyülekezési jog korlátozásánál nem a konkuráló alapjog felől kell vizsgálnodni; nem az a kérdés, hogy a gyülekezés sért-e egy másik alapjogot (rengeteg alapjogot sérthet ideiglenesen), hanem az, hogy a gyülekezés korlátozása, illetve milyen korlátozása fogadható el a másik alapjog védelme érdekében. Ezt támasztja alá a köztársasági elnök által kiadott közlemény is, amely szerint a köztársasági elnök a Gytv. módosítását azért nem tartotta alkotmányellenesnek, mert szerinte az arányossági mérlegelés megoldja az esetlegesen felmerülő jogi problémákat: „A gyermekjogok és a gyülekezési jog korlátlan érvényesülése során kialakuló összeütközés fogalmilag csak az egyik alapvető jognak a másik javára történő arányos és szükséges mértékű korlátozásával oldható fel.”¹⁸ Ha a köztársasági elnök alkotmányossági vizsgálata azért nem talált alkotmányossági kifogást a Gytv. új szabályában, mert a gyülekezési jog arányos korlátozásával történhet meg az alapvető jogok gyakorlása közötti normaütközés feloldása, akkor a Kúria jogértelmezése az alkotmányellenesség kételyét is felveti.

2.5. További hiányosságok

A Kúria alkotmányjogi horizontja arra koncentrál, hogy az Alaptörvény legfrissebb módosítását hogyan lehet értelmezni és alkalmazni. A Kúriát azonban az Alaptörvény egésze köti, így figyelemmel kell lennie az Alaptörvény XV. cikkében található diszkriminációtílatomra, és olyan értelmezést kell kialakítania, amely megőrzi az Alaptörvény koherenciáját. E téren azonban a jogértelmezési kérdések egyáltalán nem evidensek, így például kérdéses, hogy a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez való jogot mi sérti ténylegesen, hiszen a strasbourgi gyakorlat alapján éppenséggel az is sértheti, ha elzárják őket az LGBTQ-hoz

¹⁷ A döntés elvi tartalma, 1. pont, Indokolás [47].

¹⁸ <https://www.sandorpalota.hu/hu/sandor-palota-kozlemenye-5>

kapcsolódó ismereteiktől.¹⁹ Nem evidens az sem, hogy a gyermekek joga csak a heteroszexuális fiatalokat védené. Mi a helyzet azokkal, akik adott esetben komoly pszichológiai teherként élik meg szexuális orientációjukat? A Kúriának értük is kell aggódnia, amikor az új jogszabályi környezetben a rendőrség tiltó határozatának törvényességéről dönt, még akkor is, ha erre csak három napja van. Nem evidens továbbá a gyülekezési jog oldalának a figyelembevétele sem: a döntés olyannyira a tiltás lehetséges indoklására koncentrál, hogy elfelejti a VIII. cikkben foglalt gyülekezési jog biztosítékait. Az alapjognak azonban intézményvédelmi oldala is van: ha például a rendőrség gondot lát abban, hogy játszótér van a Városligetben, akkor a tiltásnál enyhébb korlátozásban gondolkodva először gondoskodhatna hirdetmény közzétételéről, valamint a játszótér pár órás lezárásáról, ha szükségesnek ítéli azt. Hiszen, ahogy az az Alkotmánybíróság 30/2015. (X. 15.) AB határozatából következik: „A mérlegelés eredményeként meghozott döntés indoklásából ki kell tűnnie, hogy a jogalkalmazók számba vették a gyülekezés enyhébb korlátozási lehetőségeit.”²⁰

2.6. A döntés erőssége

A Kúria határozatának legpozitívabb része a gyülekezések közti diszkriminációmentesség biztosításának elvárása. Habár a Kúria határozataiból az következik, hogy a rendőrségen nincs precedensrendszer, a Kúriát is érdekli az, milyen alapon születhet úgy tiltó határozat, ha korábban – a módosított jogszabályi környezetben – LMBTQ-témájú gyülekezést már tudomásul vett a rendőrség. Mindezt az Alkotmánybíróság gyakorlata is alátámasztja, amely a Velencei Bizottság szttenderdjait erősítette meg a 30/2015-ös határozatában, amelyben az Alkotmánybíróság egyébként a megtámadott bírósági döntésen keresztül „visszanyúlt” a rendőrség határozathoz is, és azt megsemmisítette: „A gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntés meghozatala azt is megköveteli a jogalkalmazóktól, hogy a mérlegelés során lehetőleg a gyülekezési jogukkal élni kívánó személyek számára kedvező döntés hozzanak, tiszteletben tartva az arányosság és a diszkrimináció-mentesség követelményét. [Velencei Bizottság CDL(2012)014rev2 22. o.]”²¹

3. A Kúria második döntése

A Kúria második döntése kötött pályán mozogva követte az első kúriai döntés elvi alapjait a békés gyülekezéshez való alapjog védelmi köréből való kizártság és az új tiltó esetkör alkalmazásának automatizmusa tekintetében.²² Sajnálatos módon az a keretezés is kiolvasható a határozatból, mintha a Pride tilalma lenne beleírva a frissen elfogadott jogszabályokba.

Ezzel együtt olvasatom szerint a második döntés mégis sokkal pozitívabban viszonyul a gyülekezési jog védelméhez, ami főként a jogkövetkezmények és a bizonyítékok elfogadhatósága körében érhető tetten. Egyrészt, a döntésből bizonyos értelemben az első kúriai határozat kritikája is kiolvasható: a második határozat rögzíti ugyanis, hogy csak akkor és csak azért utasítja a rendőrséget új eljárásra a bejelentett gyülekezést illetően, mert a rendőrségi

¹⁹ Macaté v Litvánia, 61435/19, 2024. január 23.

²⁰ Indokolás [51]

²¹ Indokolás [49]

²² A döntés elvi tartalma, III. pont, Indokolás [91].

határozat nélkülözi a tényállást.²³ Márpedig ez alapján a kritérium alapján vitatható, hogy az első kúriai döntésben foglalt új eljárásra kötelezés megalapozott jogkövetkezmény volt-e, hiszen a rendőrség első tiltó határozata a tényállás tekintetében kellően részletes volt.

Másrészt, a második döntés apropóját képező tiltó határozat érdekessége, hogy a rendőrség csatolt hozzá néhány meghökkentőnek értékelt fotót is a korábbi évek Pride rendezvényeiről. Ezeket a bizonyítékokat a Kúria nem fogadta el. A Kúria által kifogásolt elemeken kívül számomra kérdéses, hogy a korábbi években megtartott gyülekezésekről készült felvételek hogyan szolgálhatnának a tiltás bizonyítékaként, amikor azok a felvételek jogszerű, tudomásul vett gyülekezéseken készültek, ráadásul egyedi eseteket mutatnak olyan személyekről, akik – ha valóban problémás a fotók tartalma – kiemelendők lettek volna a tömegből,²⁴ és akiről nem tudható, hogy az idei Pride-on egyáltalán megjelennek-e. Ráadásul, ha egy-egy korábbi felvétel elfogadható lenne a tiltás bizonyítékaként, akkor ilyen alapon nem csak a Pride, hanem bármely más, évente sorra kerülő rendezvény dokumentációjában fel lehetne keresni olyan kritikusnak értékelhető felvételeket, amelyekre tekintettel az újonnan bejelentett gyülekezések megtilthatók lennének.

Végül, szintén a bizonyítékok elfogadhatósága körében a Kúria második döntése támaszkodott a gyülekezési jog kitüntetett szerepére, korlátozhatóságának megszorító értelmezésére, és ezek alapján a rendőrség irányába szigorúbb feltételeket támasztott. Olvasatom szerint a második döntésből az következik, hogy bár van arra lehetőség, hogy korábbi tapasztalatokat is figyelembe vegyen a rendőrség, de a tiltás alkalmazása esetében a tényeken alapuló következtetéseit a konkrét bejelentésből és a konkrét bejelentéshez kapcsolódó egyeztetésen elhangzottakból kell levonnia. Hiszen, ha elfogadjuk azt, hogy a rendőrségen nincs precedensrendszer, és ugyanazt a gyülekezést egyik nap tudomásul veheti és másik nap pedig megtilthatja a hatóság, akkor ezzel az van kongruens viszonyban, ha rendőrség a következtetéseit mindig az éppen aktuális egyedi ügyre tekintettel hozza meg, nem pedig a korábbi évek egyes kiragadott tapasztalataira alapozza.

4. Záró gondolatok

A Kúria második döntése utal diszkomfortos helyzetére: „[E]mlékeztetni kell arra, hogy a gyülekezési hatóság és a bíróság is jogalkalmazó szerv, a jogszabályok tartalmát nem írhatja felül, ahhoz kötve van. A jogi szabályozás a törvényhozás feladata és felelőssége, a bíróság nem hozhat *contra legem* jogértelmezésen alapuló döntést.”²⁵

A jogszabályok alkalmazása során ugyanakkor az értelmezés hatalma is a Kúriáé, beleértve azt is, hogy mit tekint *contra legem* értelmezésnek akkor, amikor az irányadó jogszabály és indokolása egyáltalán nem említi a Pride-ot. Most, hogy az első két pernek köszönhetően a rendőrség jól kitanulta, mit kell írnia a tiltó határozatának az indokolásába, a Kúriának még nagyobb felelőssége van a jogszabályok értelmezésénél, a jogi érvek ütköztetésénél és az egyes bizonyítékok elfogadása körében. A Kúria karrierbíráitól tehát azt várjuk, hogy a jelen írásban

²³ Valóban hiányzik a tényállás: a rendőrség az új időpont miatt új bejelentésként kezelte a gyűlést, de határozatában csak visszautalt a korábban tudomásul vett gyülekezés paramétereire, azokat nem tette a döntésének részévé.

²⁴ Hajas Barnabás: *Utcák, terek szabadsága*. Századvég, Budapest, 2014. 312.

²⁵ Indokolás [69].

detektált Küklopsz-kockázatot eliminálva, Michelin-csillagos szakácsként, séfcsipesszel szálazzák szét a releváns jogszabályokat és bizonyítékokat a Pride ügyében.

Alkotmányjogi vizsgálódása során a Kúriának az Alaptörvény egészét kell szellemi horizontjába emelnie, nem csak a XVI. cikkbe írt új tagmondatot, amelynek kiterjesztő értelmezésével kb. minden betilthatóvá válhat az országban: internetes portálok, paksi atomerőmű, cukros müzliszelet. Konzekvencionalista módon érdemes azt is figyelembe vennie, hogy az EJEB gyakorlat alapján a Pride megtiltása biztosan egyezményesértő,²⁶ ebből pedig az következik, hogy amennyiben szabálysértési eljárások indulnak, akkor Magyarország végsősoron sok ezer euró kompenzáció fizetésére lesz kötelezett. Ezt belátva, az Alaptörvény N) cikke alapján a Kúria van abban a helyzetben, hogy elhárítsa a pénzügyi terhet jelentő potenciális nemzetközi jogi jogsérelmet.

Észlelnie kell a „Bevezetés az alkotmányjogba” típusú jogi érvelési hibákat. Így például, amikor a rendőrség arra hivatkozik tiltást alátámasztó érvként, hogy a bejelentett gyülekezés „kívülállók által észlelhető”²⁷ lehet, akkor erre szigorú dogmatikai választ kell adnia annak kihangsúlyozásával, hogy éppen ez a gyülekezések lényege!

A Kúriának át kell látnia, hogy a Gytv. új szabálya a gyermekjogokat előtérbe tolva próbálja horizontális alapjogi problémává konvertálni a Pride-ot, miközben ilyen horizontális alapjogi kollíziót a gyülekezési hatóság nem tud felmutatni az elmúlt huszonkilenc év gyakorlatából. Észlelnie kell, hogy a rendőrség legújabb tiltó határozatában a csak statisztikai számként megjelenő absztrakt gyermekekkel szemben a felperesi oldalon valós személyek állnak, valamint azt a logikai hibát is, hogy a jogvédő szervezetek által bejelentett gyülekezésnek a Pride-dal való összemérése során a rendőrség valójában egy még be sem jelentett és még el sem bíralt gyülekezést tekint referenciának, olyat, amelyhez hasonló a korábbi években már huszonkilencszer tudomásul vett, és amellyel kapcsolatban tiltó határozatot nem hozott.

²⁶ Bayev kontra Oroszország, 67667/09, 2017. november 13.

²⁷ Második kúriai döntés, Indokolás [37].

© Orbán Endre

MTA Law Working Papers

**Kiadó: Társadalomtudományi Kutatóközpont (MTA Kiválósági
Kutatóhely**

Székhely: 1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.

Felelős kiadó: Boda Zsolt főigazgató

Felelős szerkesztő: Kecskés Gábor

Szerkesztőség: Hoffmann Tamás, Lux Ágnes, Mezei Kitti

Honlap: <http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

E-mail: mta.law-wp@tk.mta.hu

ISSN 2064-4515